

Ing. Marcela Bittnerová, Ph.D.
Hůrská 424/11, 198 00 Praha 9
marcela.bittnerova@seznam.cz

Zahradní a krajinná tvorba

Zařízení k využívání odpadů s následnou regenerací Výstavba III. etapy

Rozšíření o pozemky 183 (část), 184 (část), 185 (část), 186 (část), 200/175 (část) a 238 (další část), k.ú. Nehvizdy

**Hodnocení vlivu změny využití území na krajinný ráz
ve smyslu zákona č.114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny, v platném znění**

květen 2026

Objednatel: Logla s.r.o.
Pražská 326
250 81 Nehvizdy
IČ: 270 935 57

Zpracovatel: Ing. Marcela Bittnerová, Ph.D.
Zahradní a krajinářská tvorba
Hůrská 424/11
198 00 Praha 9

Autorizovaný architekt pro obor krajinářská architektura
V rámci ČKA zapsána pod poř.č. 04 205

tel: +420 606 249 899
email: marcela.bittnerova@seznam.cz

Místo stavby: Parc.č. 238 (část), 240, 245, 246, 247 a 252/3 (část), k.ú. Nehvizdy

Rozšíření o pozemky: 183 (část), 184 (část), 185 (část), 186 (část), 200/175 (část) a 238 (další část), k.ú. Nehvizdy

Datum zadání: říjen 2025

Datum zpracování: květen 2026

OBSAH

A. ÚVOD

- A.1 Cíle posouzení
- A.2 Metodický postup a výchozí podklady
- A.3 Popis navrhovaného záměru

B. POSOUZENÍ

- B.1 Obecná charakteristika krajinného celku, vymezení dotčeného krajinného prostoru
- B.2 Charakteristiky krajinného rázu v dotčeném krajinném prostoru
 - B.2.1 Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky
 - B.2.2 Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky
 - B.2.3 Estetické hodnoty, harmonické měřítko a vztahy
- B.3 Identifikace znaků krajinného rázu a vliv navrhovaného záměru

C. ZÁVĚR

A. ÚVOD

A.1 Cíle posouzení

Posouzení záměru III. etapy výstavby „Zařízení k využívání odpadů s následnou regenerací“ umístěného do krajiny okolí Nehvizd řeší otázku vlivu této stavby na krajinný ráz prostředí. Pro nalezení odpovědi je nutné rozpoznat podstatu této krajiny, identifikovat její znaky, hodnoty a vizuálně vnímané vlastnosti.

Krajina, ve které se Nehvizdy nacházejí, leží východně od Prahy ve staré sídelní oblasti, úrodném kraji ovlivňovaném blízkostí řeky Labe. Charakter krajiny je dán jednak georeliéfem a působením vodních prvků, vedle toho také typem porostů odpovídajících daným přírodním podmínkám, způsobem hospodářského využívání, strukturou sídel a formou osídlení. Tyto prvky spoluvytváří krajinou scénu a dotvářejí prostorovou skladbu, výraznost a nezaměnitelnost.

Posuzovaný záměr je situován do otevřeného prostoru jižní části katastrálního území Nehvizd, který se vyznačuje převládajícím zemědělským charakterem. Na části pozemků kromě zemědělské výroby již řadu let probíhá těžba žárových jílů. Záměrem realizace posuzovaného záměru je regenerace ploch po těžbě a obnova krajiny s cílem vytvoření nového přírodního prvku s rekreačním potenciálem pro obyvatele obce.

Následující posouzení zhodnotí stav krajiny vzniklé staletým vývojem a zemědělskou kultivací, identifikuje její pozitivní hodnoty a vyhodnotí možný vliv navrhovaného záměru na přítomné rysy krajinného rázu a upozorní na přítomnost pozitivních hodnot výslovně jmenovaných v zákoně č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny.

Znění platné legislativní úpravy: § 12, odst.1 zákona č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny.

„Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.“

A.2 Metodický postup a výchozí podklady

Posouzení navrhovaného záměru a jeho vlivu na krajinný ráz vychází z metodiky “Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz“

(I. Vorel, R. Bukáček, P. Matějka, M. Culek, P. Sklenička 2004), který vychází z textu § 12 zákona č.114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny v platném znění (citace viz výše).

Tabulka 1

Obecné schéma hodnocení navrhované stavby nebo navrhovaného využití území na krajinný ráz ve smyslu § 12 zákona č.114/1992 Sb. v platném znění (dle Vorel, Bukáček, Matějka, Culek, Sklenička, 2003)

	HODNOCENÍ	CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH KROKŮ
A	POPIS NAVRHOVANÉ STAVBY NEBO NAVRHOVANÉHO VYUŽITÍ ÚZEMÍ	Popis z hlediska možného ovlivnění krajinného rázu navrhovanou stavbou nebo navrhovaným využitím území.
	DEFINOVÁNÍ CÍLE A KLÍČOVÝCH OTÁZEK	Definování cíle a klíčových otázek hodnocení na základě obecné charakteristiky území a očekávaného vlivu navrhované stavby nebo využití území.
B	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ	Obecná charakteristika širšího území (oblasti krajinného rázu) a jeho zařazení do krajinných souvislostí (biogeografie, geomorfologie, vegetační kryt, osídlení, kultura, historie apod.).
	VYMEZENÍ DOTČENÉHO KRAJINNÉHO PROSTORU (DOKP)	Vymezení dotčeného krajinného prostoru (místa krajinného rázu) jakožto území skutečně nebo potenciálně zasaženého vlivem navrhované stavby nebo využití území. Vymezuje se pomocí bariér očekávané viditelnosti stavby (terénní horizonty, okraje lesních porostů, hmoty nelesní zeleně, horizonty a okraje zástavby).
	IDENTIFIKACE RYSŮ A HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU NA ÚROVNI OBLASTI A MÍSTA KR	Identifikace rysů a hodnot jednotlivých charakteristik krajinného rázu v dotčeném krajinném prostoru - rysy a hodnoty přírodní, kulturní a historické charakteristiky, přítomnost estetických hodnot, harmonického měřítka a vztahů.
C	POSOUZENÍ VLIVU NA IDENTIFIKOVANÉ RYSY A HODNOTY	Posouzení vlivu navrhované stavby nebo navrhovaného využití území na identifikované rysy a hodnoty jednotlivých charakteristik krajinného rázu, odstupňování významu a cennosti jednotlivých rysů a hodnot na hodnoty běžné, významné pro ráz krajiny, určující ráz krajiny, jedinečné v rámci oblasti krajinného rázu nebo v rámci státu.
D	SHRNUTÍ, ZÁVĚR	Shrnutí výsledků předchozího hodnocení, zvážení míry zásahů do jednotlivých hodnot, zvážení významu a cennosti jednotlivých rysů a hodnot (významné, určující, jedinečné), vyslovení závěru (přijatelný, nepřijatelný, na hranici přijatelnosti), eventuálně podmínek pro minimalizaci zásahu do krajinného rázu.

VÝCHOZÍ PODKLADY A PRAMENY:

- Mapové podklady.

- Pohledy, zákresy do fotografií.
- Mapy a tabulky týkající se přírodních hodnot (geomorfologie, biogeografie, apod.).
- ÚP Nehvizdy.
- Technická zpráva, ARCHDAN, 20026.
- Odborná literatura.
- Výsledky terénních průzkumů.

A.3 Popis navrhovaného záměru

Navrhovaným záměrem a předmětem hodnocení vlivu změny využití území na krajinný ráz dle zákona č.114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny v platném znění, je rozšíření nově vznikajícího přírodního a terénního útvaru se vzrostlou zelení, jm. jeho III. etapa, který se nachází v jižní části katastrálního území Nehvizd, viz obr.1.

Záměr probíhá ve spolupráci městyse Nehvizdy a majitelů pozemků v místech, kde byla dříve prováděna těžba žárových jíílů. Jedná se o regeneraci ploch po těžbě s cílem obnovy krajiny a vytvoření nového přírodního prvku s rekreačním potenciálem pro obyvatele obce. Hranice dobývacího prostoru pro těžbu, kterou provádí firma Keraclay a.s., jsou zapracovány do schváleného územního plánu obce. Na již vytěžených plochách postupně dochází k rekultivaci území.

Popis jednotlivých etap výstavby:

- I. Navrhovaný záměr vzniká od roku 2012, kdy byla zahájena realizace I. etapy výstavby. Zařízení bylo realizováno na pozemcích parc. č. 238, 240, 241, 245, 246 a 247 v jihovýchodní části katastrálního území obce Nehvizdy, viz obr. 1, půdorys terénních úprav je dokumentován na obr. 2.
- II. V rámci II. etapy rekultivace, viz obr. 3 a 4, dochází k doplnění útvaru o pozemek 245 a další části pozemku 252/3 a jejich zakomponování do homogenního komplexu terénních útvarů.
- III. **Popis rozšíření stavby o III. etapu na základě dostupných zdrojů, viz Technická zpráva, ARCHDAN, 2026, obr. 5 a 6, dokumentují řezy stavbou obr. 7 a shrnují následující parametry.**
 - Etapa představuje plošné rozšíření stavby o části pozemků 183, 184, 185 a 186, část pozemku 200/175 a část pozemku 238.
 - Orientační údaje o záměru I. a II.etapy

Celková plocha	12,4216 ha
Objem zemních těles	2 329 600 m ³
Předpokládaná lhůta realizace	do 31. 12. 2027
 - Údaje o záměru III.etapy

Nová plocha	5,3223 ha
Nový objem zemních těles	1 213 900 m ³
 - Sumarizace plošných údajů za I. - III.etapu

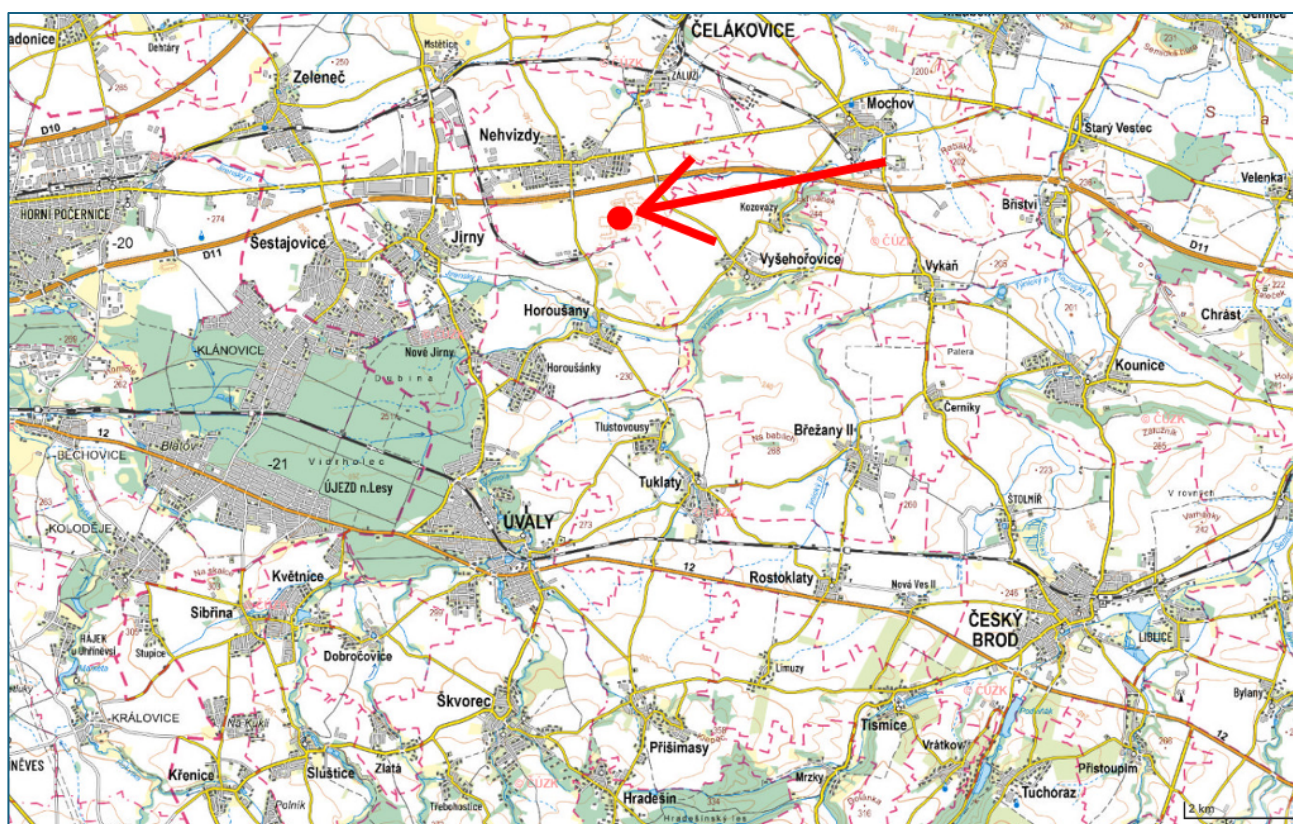
Celkem plocha po změně	17,7439 ha
Celkem objem zemních těles po změně	3 543 500 m ³

Základní charakteristika výstavby posuzovaného záměru:

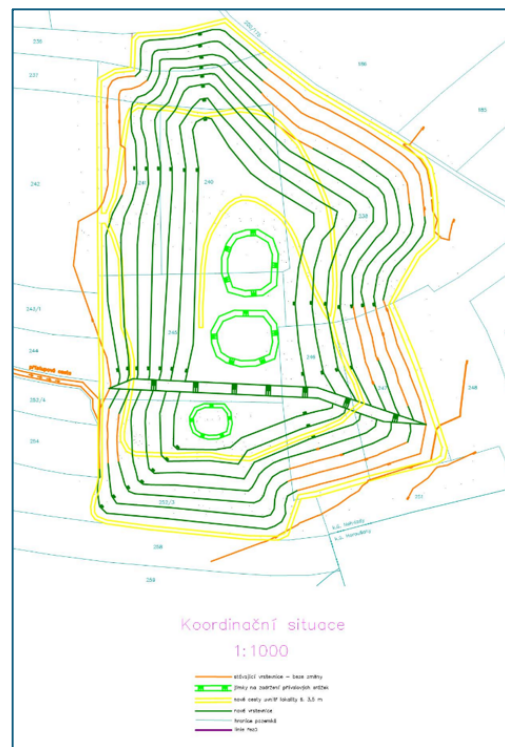
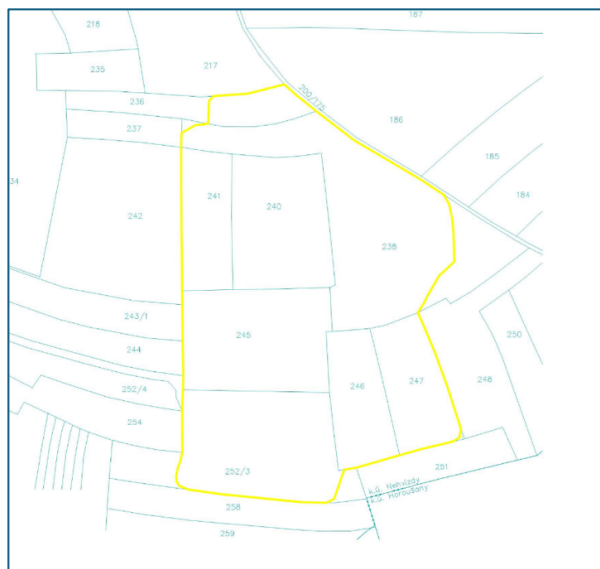
Budování záměru je prováděno formou zařízení k využívání odpadů s následnou regenerací výsadbou různorodé zeleně. Stavba je průběžně doplňována navázkou do podoby schváleného výsledného tvaru. V současné době je stavba dopravně obsluhována stávající panelovou cestou napojenou na silnici III. třídy mezi Nehvizdy a Horoušany. Po vybudování zemních těles bude tato cesta zrušena a pro pěší a cyklistické spojení bude sloužit obnovená polní cesta, která teče řešené území na severní straně. Tato cesta bude upravena i pro jezd potřeby techniky.

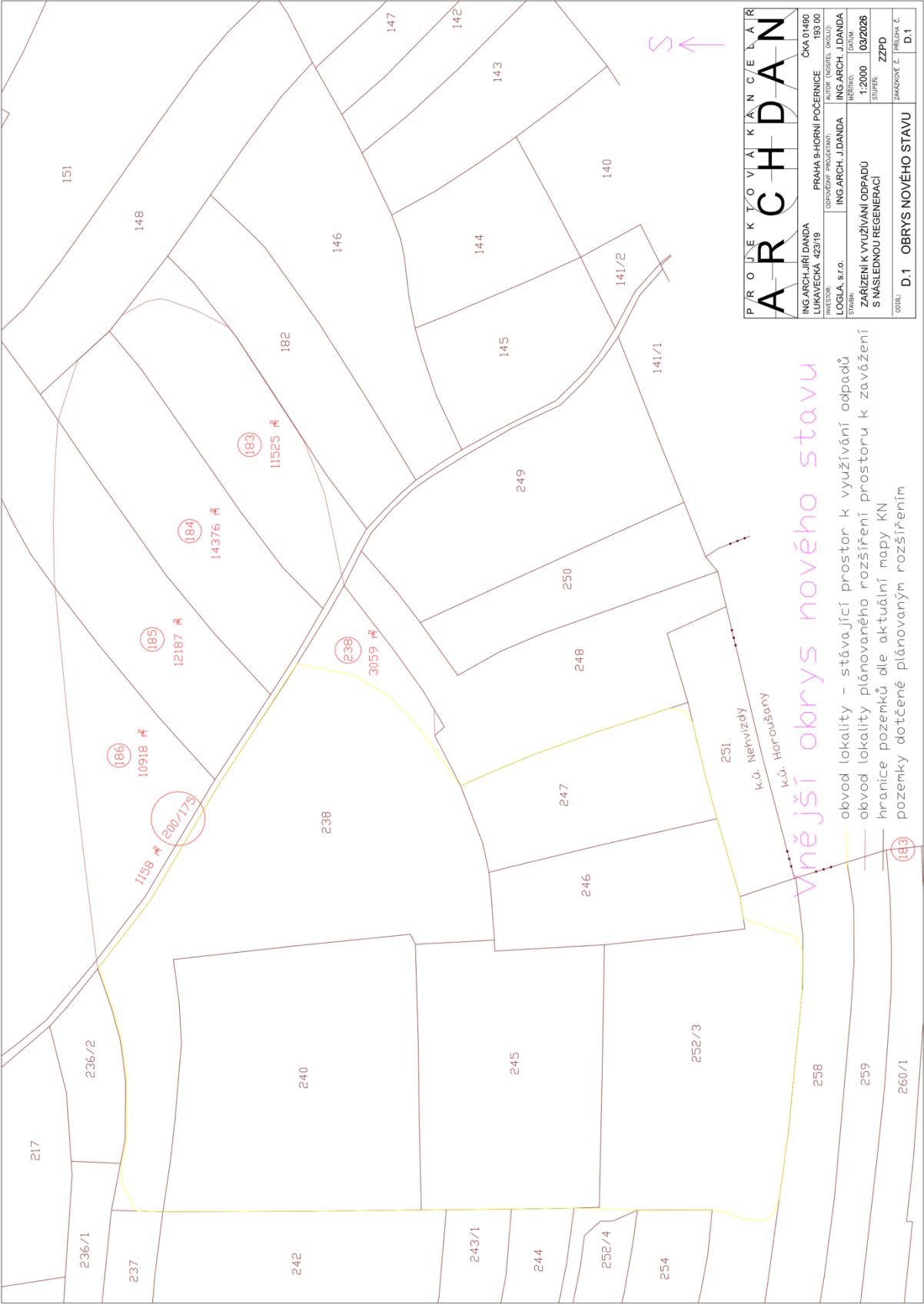
Rekultivace je završována postupným osazováním vzrostlou stromovou zelení. Použité budou domácí druhy dřevin a bylin spadající především svými ekologickými nároky do svazu dubohabřiny (*Melanpyro nemorosi-Carpinetum*), na jižních a jihozápadních expozicích svahů pak s možností užití druhů teplomilných doubrav (*Potentillo albae-Quercetum*), případně dalších dřevin běžně užívaných pro melioraci narušených území.

Záměrem investorů je po dokončení modelace a zabezpečení stavby vytvořit prostor přírodního charakteru, který bude co nejpřirozeněji zapadat do okolního prostředí. Z funkčního hlediska by posuzovaný záměr mohl plnit rekreační funkci pro obyvatele obce Nehvizdy i dalších okolních sídelních útvarů.

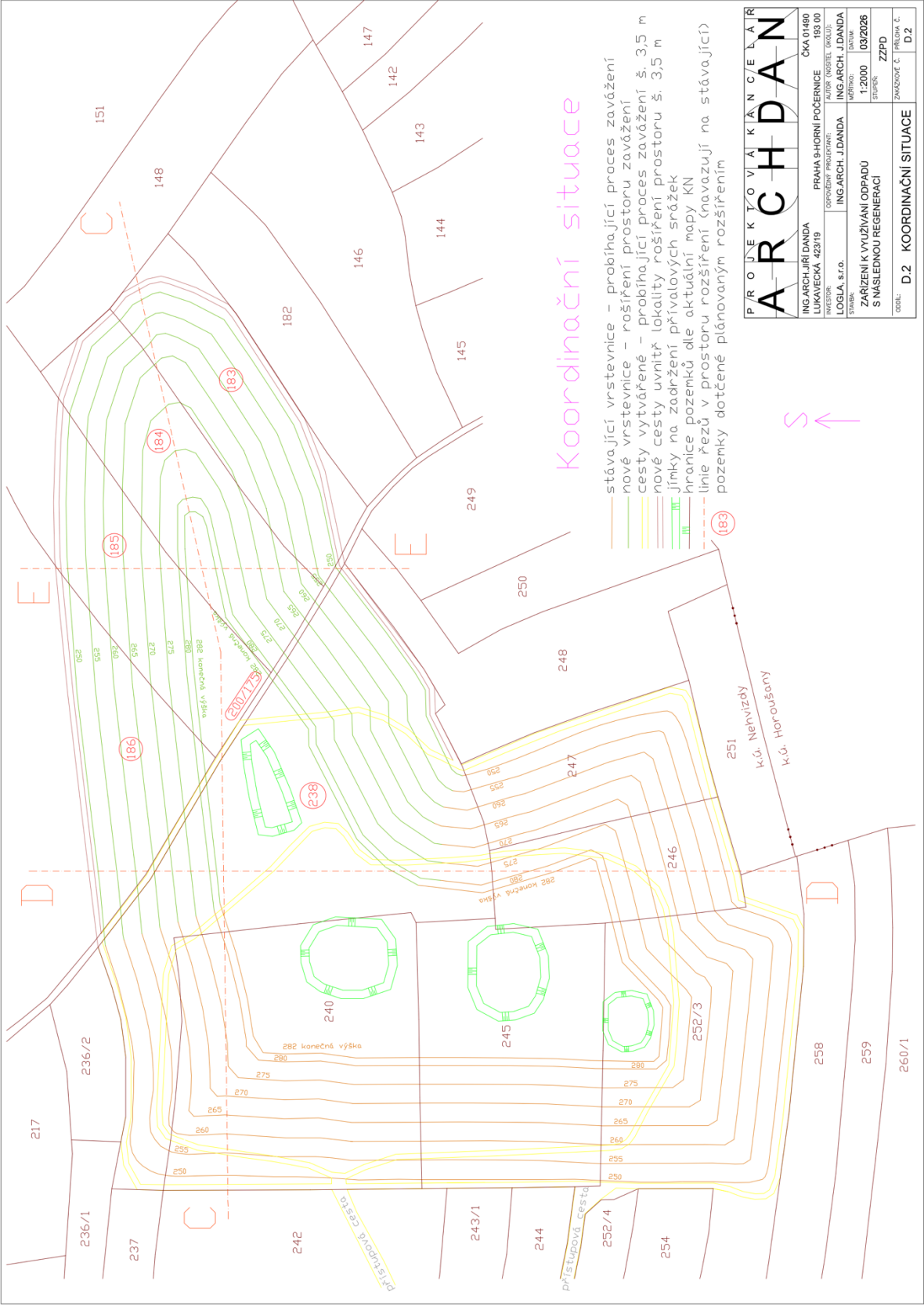

Obr.1 Širší vztahy, ortofotomapa (bez měřítka, www.mapy.cz).

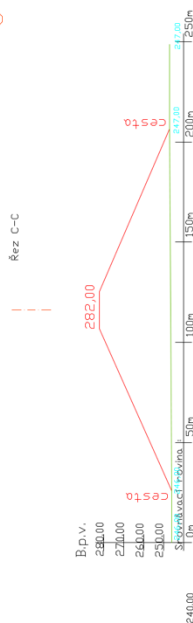
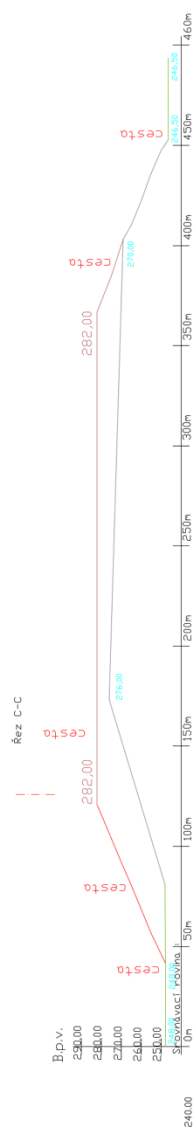
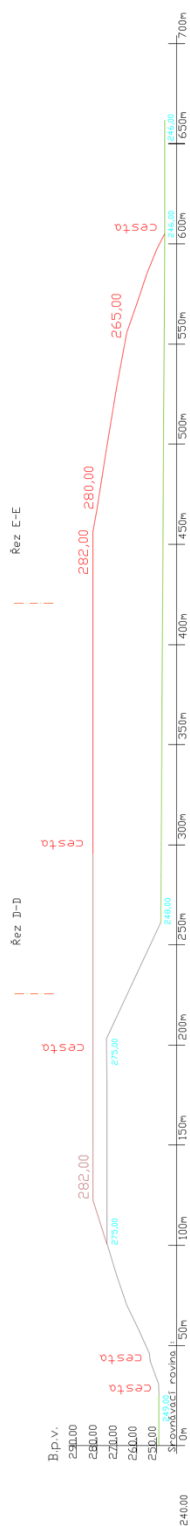

Obr.5. Vnější obrys nového stavu zahrnující I.,II. a III. etapu

Obr.6. Koordinanční situace navrhovaného stavu

Charakteristické řezy

- XXXX stávající úroveň terénu
- XXXX úroveň terénu v rámci probíhajících úprav/navázání
- XXXX navrhované úroveň terénu v prostoru stávajících etap
- XXXX navrhované úroveň terénu v etapě rozšíření prostorů

B. POSOUZENÍ

B.1.1 Obecná charakteristika krajinného celku

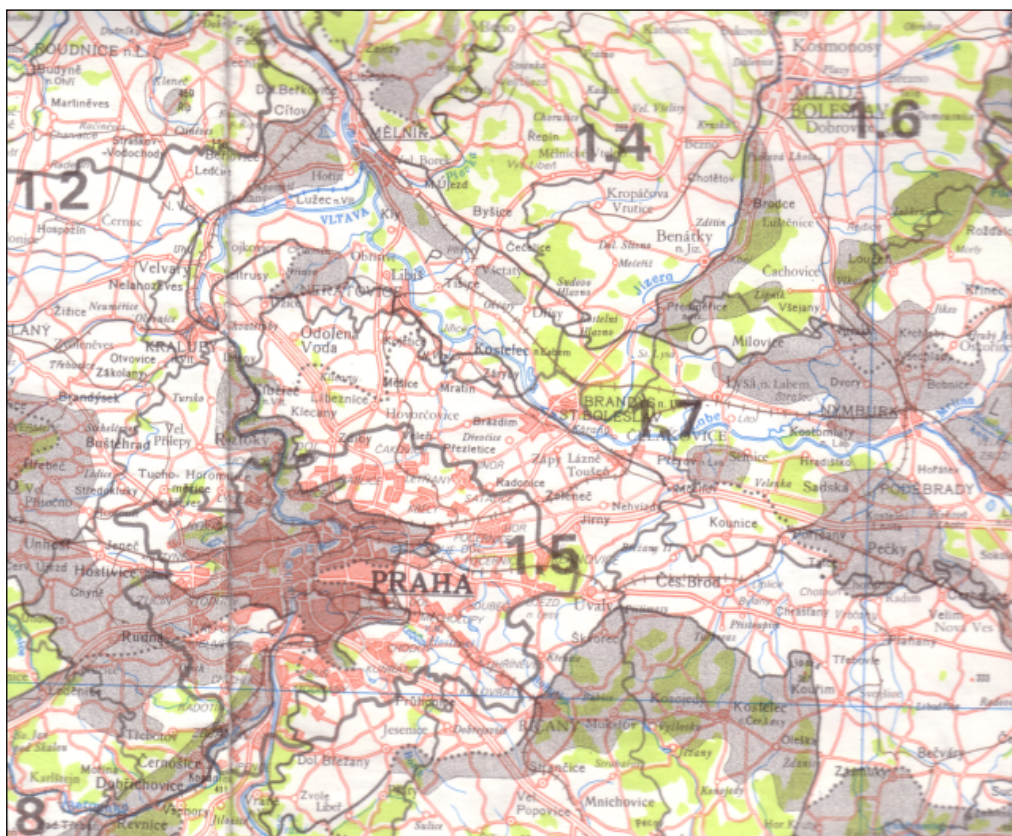
Prostor řešený z hlediska posouzení vlivu stavby na krajinný ráz se nachází na katastrálním území obce Nehvizdy, jm. v její jižní části. Pozemky se vyskytují za hranicí zastavěného území, od kterého je dělí linie dálničního koridoru D11.

Řešenou lokalitu lze charakterizovat jako plochou otevřenou krajinu rozkládající se v nadmořské výšce 245–250 m n.m. Jedná se o úrodnou oblast Polabské nížiny, území je považováno za významné centrum zemědělské produkce. Krajina je z historického hlediska dlouhodobě obhospodařována a patří do staré sídelní oblasti trvale osídlené již od neolitu. Rozvinutá sídelní síť se v této krajině rozvíjí již zhruba od románské doby. Oblast má nyní převážně zemědělský charakter, většina lesů zde byla v minulosti smýcena, travinobylinné porosty se uchovávají zejména na prudších svazích, případně na vlhkých loukách. Lesy dnes tvoří pouze zlomek plochy území, zbývajíc část většinou nemá zachovalou porostní skladbu.

Z biogeografického hlediska (Biogeografické členění ČR, Culek a kol., 1996) se posuzovaná lokalita nachází na území biogeografického regionu **1.5 Českobrodský** (viz obr.8).

Charakteristika Českobrodského bioregionu:

- Českobrodský bioregion tvoří úpatí Českomoravské vrchoviny a Středočeské pahorkatiny směrem k Polabí. Bioregion tvoří plošiny na starších sedimentech s pokryvy spraší a vegetací hájů s malými ostrovy acidofilních doubrav, významná jsou menší skalnatá údolí s acidofilními a teplomilnými doubravami i skalními společenstvy.
- Z půdního hlediska se na spraších rozkládají černozemě, které jsou na západě karbonátové, na východě hnědozemní, jižněji přecházející do hnědozemí. Na jílovitých břidlicích paleozoika se vyvinuly těžké oglejené hnědozemě, lokálně až pelické černozemě. Fragmentálně se na vápnitých horninách křídly rozkládají pararendziny a místně rendziny. Na pískovcích a štěrkopiscích se vyvinuly chudé kambizemě. Na výchozech tvrdých hornin předkřídového podloží převažují kambizemě slabě nasycené, ojediněle i rankery.
- Z biotického hlediska se bioregion rozkládá zčásti v termofytiku, zčásti v mezofytiku. Zaujímá větší část fyto geografického okresu 10. Pražská plošina, v mezofytiku část fyto geografického okresu 64. Říčanská plošina a značnou část fyto geografického okresu 65. Kutnohorská pahorkatina.
- Bioregion je dnes z naprosté většiny intenzivně zemědělsky využíván, přesto se zde zachovaly komplexy přirozených částečně podmáčených dubových lesů i teplomilná travinobylinná lada a křoviny v zaříznutých údolích.

Obr. 8 Biogeografické členění České republiky (Culek a kol., 1996).

Z geomorfologického hlediska (Hory a nížiny, Demek a kol., 1987) se posuzovaná lokalita nachází na území **Čakovické tabule** (viz obr.č.9 a Tabulka 2).

Charakteristika Čakovické tahule:

Plochá pahorkatina tvořená cenomanskými pískovci a spodnoturonskými písčitými spongility a slínovci. Představuje k severovýchodu ukloněný reliéf rozsáhlých pliocenních a staropleistocenních strukturně denudačních plošin, rozbrázděných na severovýchodě zpravidla nesouměrnými údolími svahových potoků, levých přítoků Labe. Místy se zde uplatňuje akumulační povrch na sprašových pokryvech a závějích. Mezi významné body oblasti patří Skřivánek (244 m n. m.).

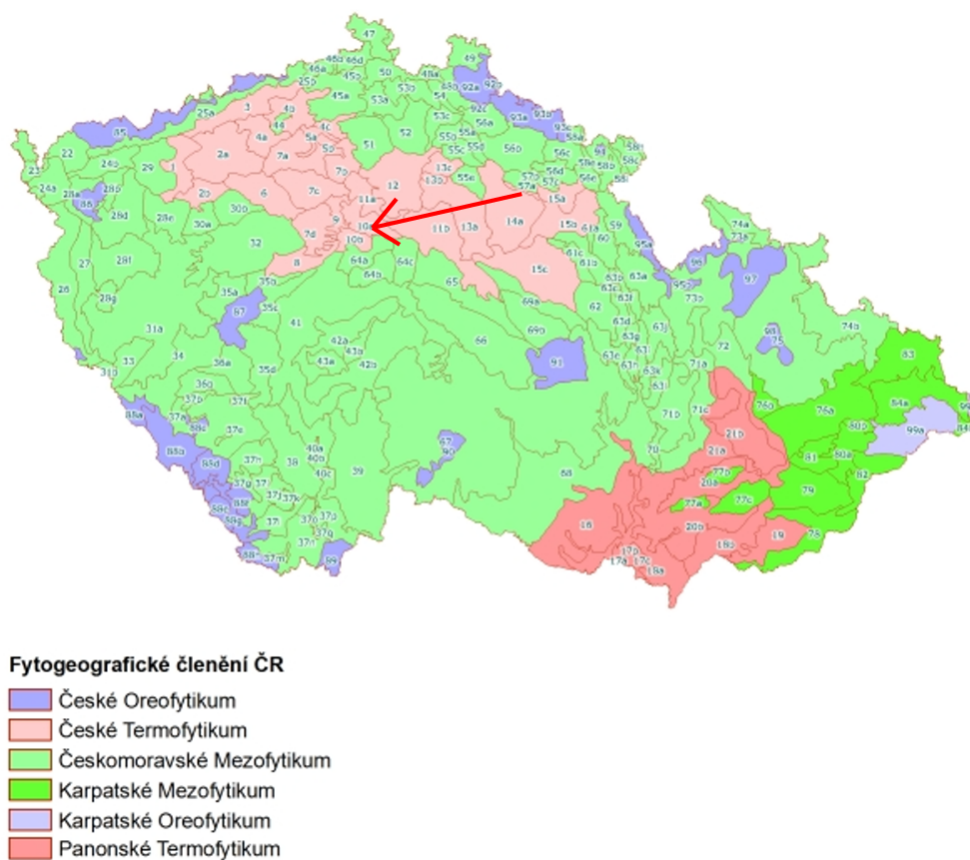

Obr.9 Geomorfologické členění ČR

Geomorfologický celek	VIB 3 tabule	Středolabská
Geomorfologický podcelek	VIB 3E tabule	Českbrodská
Geomorfologický okrsek	VIB 3E b	Čakovická tabule

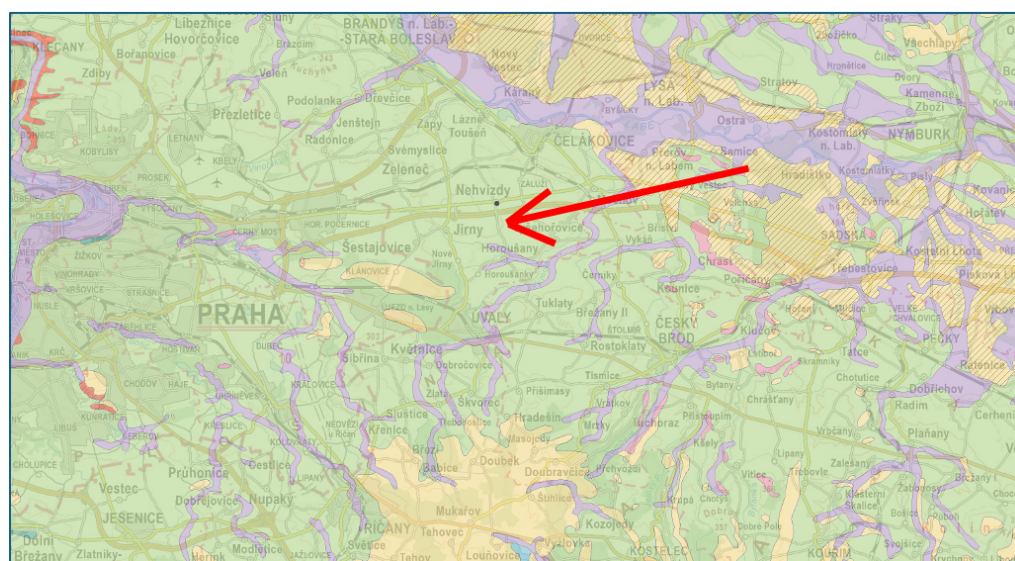
Tabulka č. 2 Geomorfologie území (Demek a kol., 1987).

Z hlediska fytogeografického členění se lokalita vyskytuje v oblasti Jenštejnské tabule (10a), viz obr. 10.

Obr. 10 Mapa Fytogeografického členění ČR.

Z hlediska potenciální přirozené vegetace ČR se lokalita vyskytuje v oblasti dubo-habrových hájů, s výskytem luhů a olšin podél vodních toků a lokálních ostrůvků acidofilních doubrav, viz obr. 11.

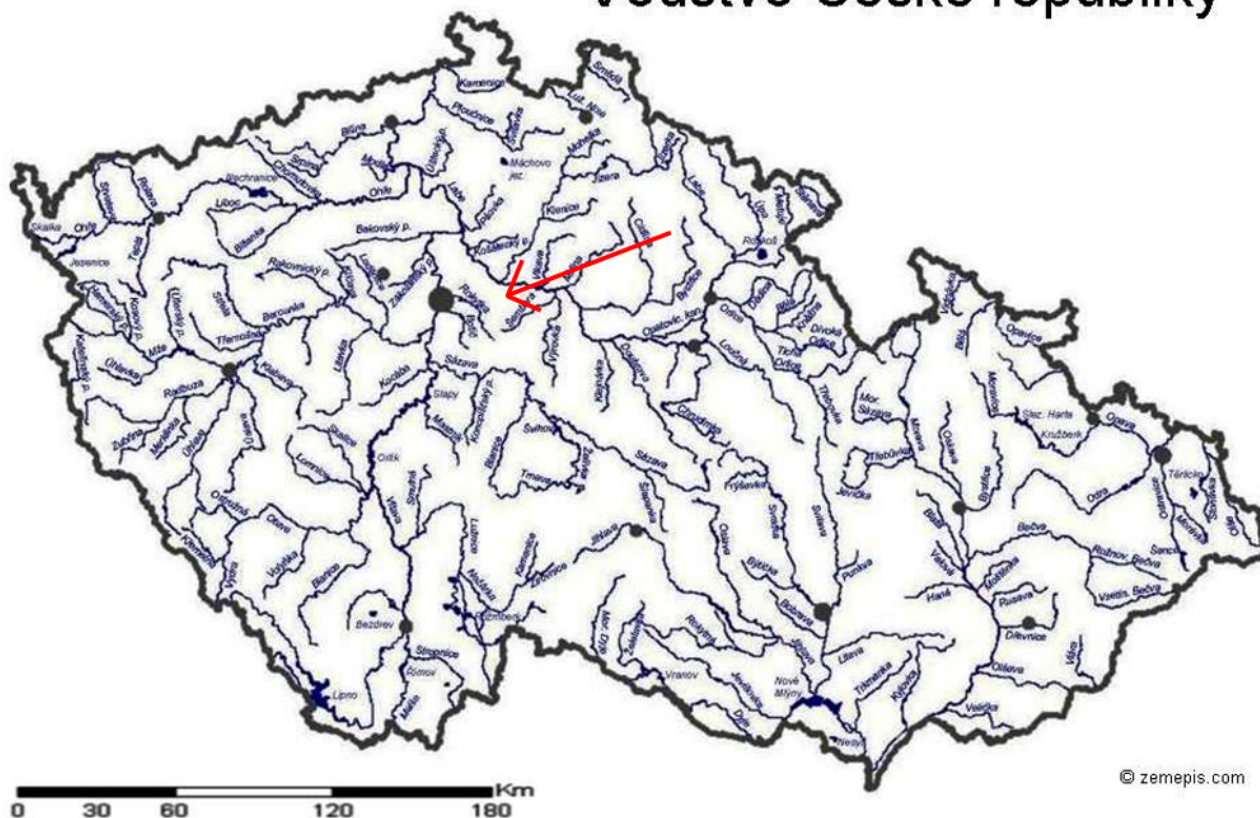

Obr.11 Mapa potenciální přirozené vegetace ČR, 1 : 500 000 (Neuhauslová a kol., 1998).

Z hlediska vodních toků, viz obr. 12, leží krajina v oblasti středního Polabí, lokálně je ovlivňována přítoky Labe, jm. toky Výmola s přítoky Jirenského a Horoušanského potoka, Čelákovickým potokem a Zelenečským potokem.

Nehvizdy se nachází v povodí Čelákovického potoka, v současné době obcí neprotéká žádná vodoteč.

Vodstvo České republiky

Obr.12 Schéma hlavních vodotečí ČR.

B.1 Vymezení dotčeného krajinného prostoru

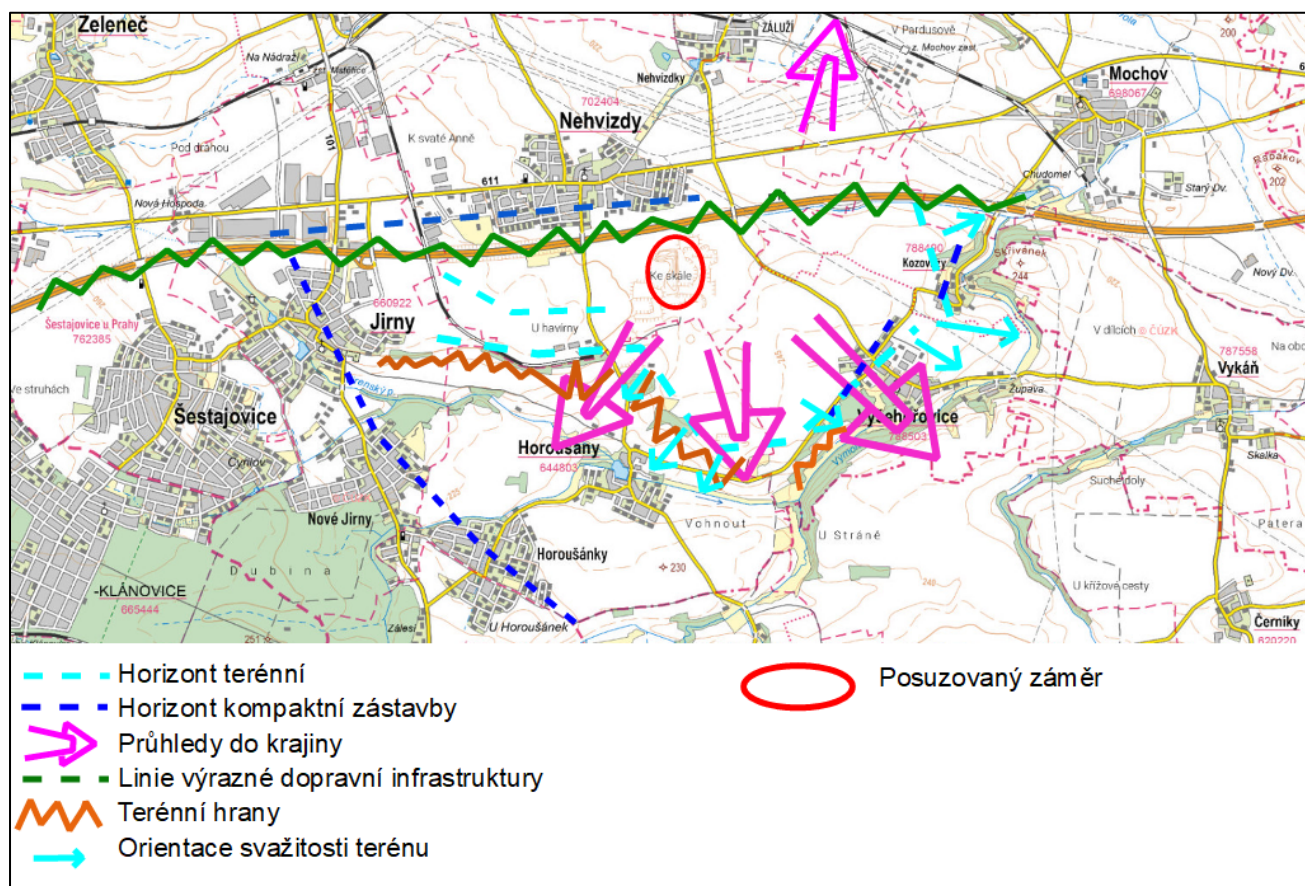
Dotčený krajinný prostor je území, ve kterém se bude navrhovaný záměr fyzicky či vizuálně projevovat. Jeho vymezení na základě parametrů shrnutých v tabulce 3 dokumentuje obrázek č. 13, série fotopanoramát č. 1 – 6 a obrázek č. 14. Širší území zahrnující okruh slabé viditelnosti dokumentuje série fotopanoramát 7 – 14 a obrázek 15.

Tabulka 3 Vymezení krajinného prostoru.

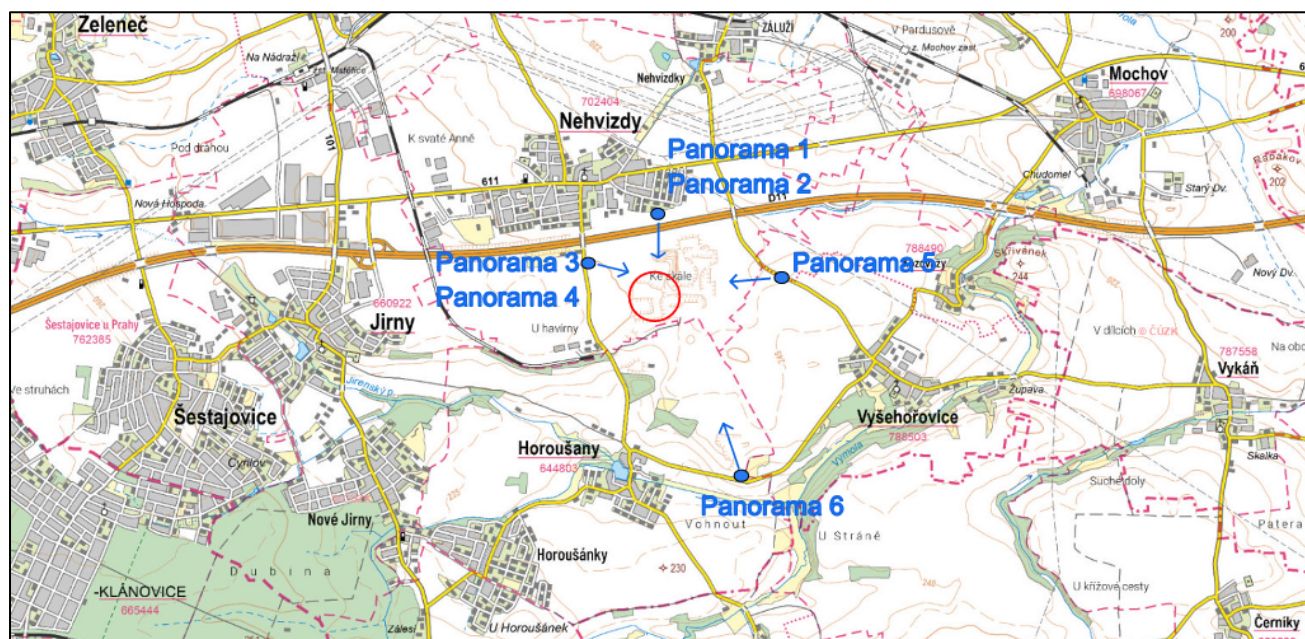
Vymezení dotčeného krajinného prostoru
<p>Vzhledem k typu krajiny a lokalizaci navrhované realizace bude dotčený krajinný prostor vymezen vizuálními terénními horizonty, horizonty kompaktní zástavby okolních obcí, horizonty dopravní a technické infrastruktury. V místě otevření krajiny bude dotčené území definováno okruhem potenciální viditelnosti navrhovaného záměru.</p> <p>Potenciální viditelnost plošné stavby je nutno posuzovat ve dvou úrovních viditelnosti:</p> <ul style="list-style-type: none">• okruh silné viditelnosti lze v tomto typu krajiny očekávat ve vzdálenosti cca 3-4 km,• okruh slabé viditelnosti ve vzdálenosti cca 5-7 km.

Charakteristika dotčeného krajinného prostoru:

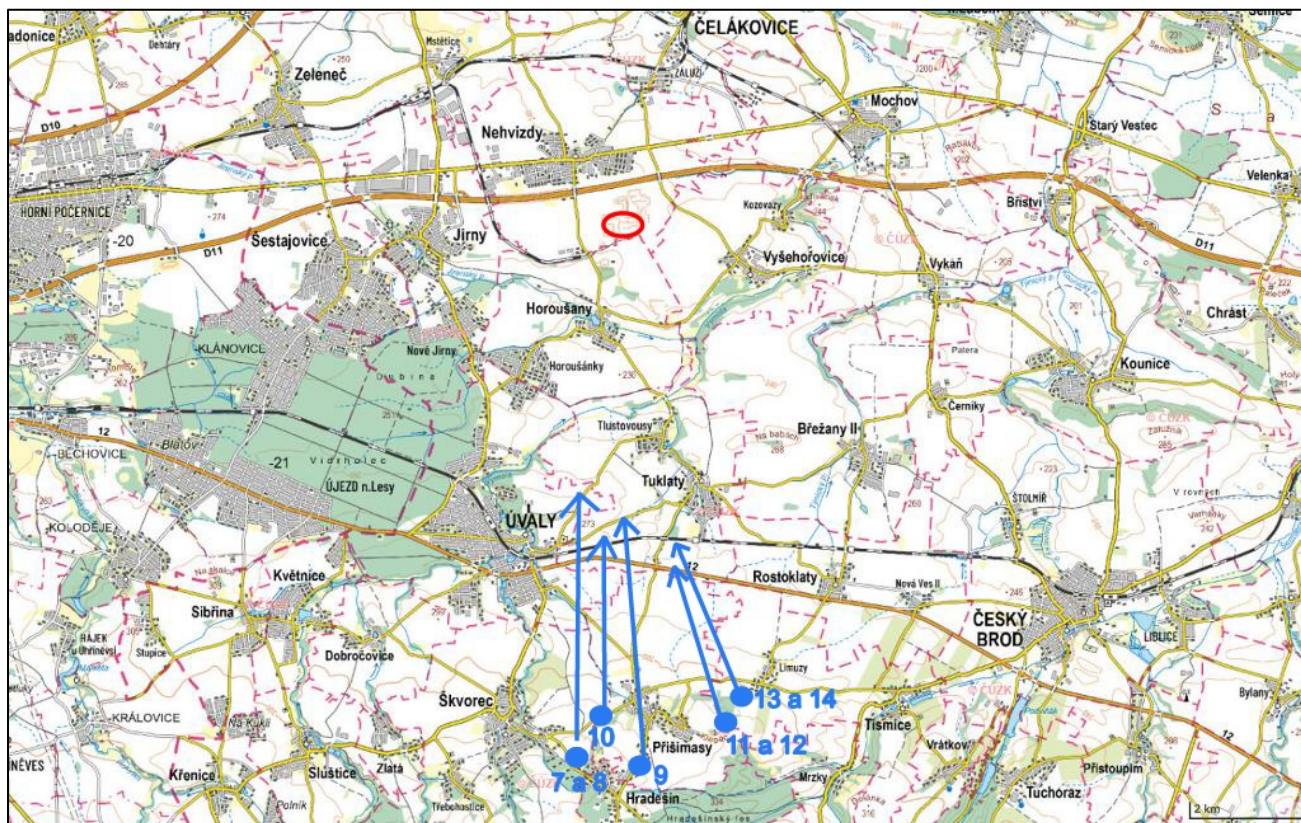
- Lokalita s posuzovaným záměrem se nachází v otevřené krajině na pozemcích nadmořské výšky 245–250 m n. m.
- Terén je pozvolný, od jihozápadu až k jihovýchodu klesá do výrazněji profilovaných údolí Jirenského a Horoušanského potoka, u Vyšehořovic do údolí k vodnímu toku Výmola.
- Krajina se k jihu otevírá ke vzdálenějším horizontům, hranici vizuálního prostoru tvoří od západu horizont: lokalita Ohrádka s vrchem nadmořské výšky 393 m – lokalita Na ladech s vrchem nadmořské výšky 396 m - Hradešín, vrch sv. Jiří 399 m n. m. - Klepec 358 m n. m. - Dolánka 316 m n. m.
V těchto plánech vzdálených vzdušnou čarou více než 8 km lze považovat viditelnost stavby již jako velmi slabou.
- Ze severní strany je prostor vymezen horizontem kompaktní zástavby Nehvzd, navazujících průmyslových areálů a liniové zeleně doprovázející koridor dálnice D11.
- Od západu je prostor vymezen klesajícím terénem a horizontem kompaktní zástavby Jirny – Nové Jirny – Horoušánky.
- K východu prostor uzavírá klesající terén a zástavba obcí Kozovazy – Vyšehořovice.

Obr.13 Vymezení dotčeného krajinného prostoru (bez měřítka).

Obr.14 Vymezení dotčeného krajinného prostoru – označení stanoviště fotopanoram (bez měřítka).

Obr.15 Vymezení širšího krajinného prostoru - označení stanoviště fotopanoram (bez měřítka).

Fotopanoramata 1 – 6 dokumentují pohled na posuzovaný záměr z okrajů dotčeného krajinného prostoru

Fotopanoramata 7 – 14 dokumentují pohled na posuzovaný záměr ze vzdálenějších horizontů

B.2 Charakteristiky krajinného rázu v dotčeném krajinném prostoru

B.2.1 Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky

Lokalita s posuzovaným záměrem je situována na pozvolný otevřený pozemek obklopený intenzivně zemědělsky využívanými plochami a areálem s těžebními prostory. Převažují zde orné půdy, v doplňkové formě jsou přítomny i travní porosty a vzrostlá zeleň. Od kompaktní zástavby obce Nehvizdy je stanoviště odděleno linií dálnice D11 a pásem vzrostlé zeleně vyskytující se na horní hraně dálničního zářezu.

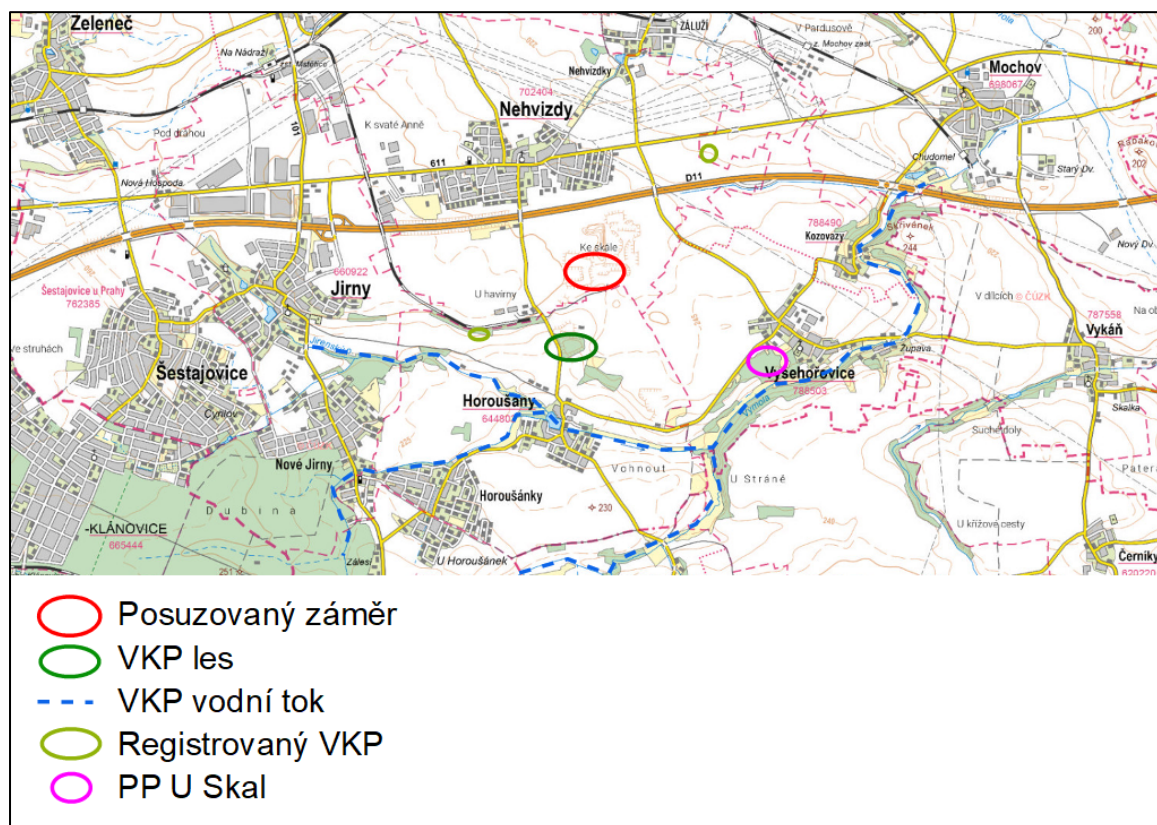
Reliéf se uklání směrem k severovýchodu. Terén je pozvolný, od jihozápadu až k jihovýchodu klesá do výrazněji profilovaných údolí Jirenského a Horoušanského potoka, u Vysehořovic do údolí k vodnímu toku Výmola. Krajina se k jihu přes tato údolí otevírá ke vzdálenějším horizontům členitého terénu okolí Kostelce nad Černými lesy s vazbou na Voděradské bučiny.

Identifikované přírodní hodnoty, viz obr.16:

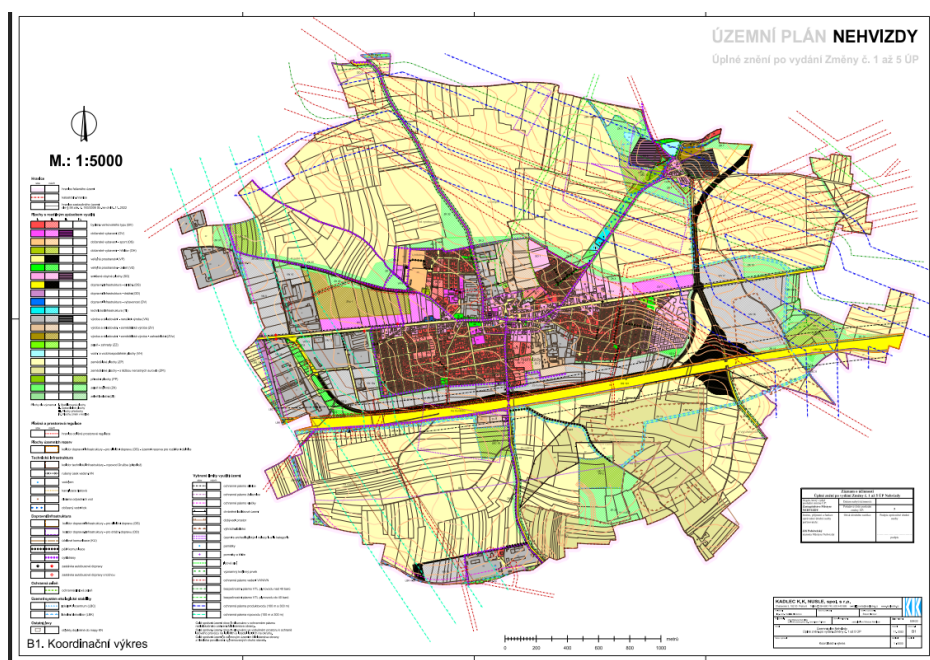
- Významný krajinný prvek ze zákona č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny. Jedná se o vodní tok (Jirenský a Horoušanský potok, Výmola) a lesní pozemek na k.ú. Horoušany.
- Registrovaný významný krajinný prvek ze zákona č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny:
 - U nových skal – malý remíz na vyvýšenině mezi Mochovem a Nehvizdy,
 - Pod horou u hrušky – zarostlá stráňka na jižně exponované vyvýšenině pod vlečkou k lomům. Jedná se o luční porost s výskytem stepních druhů.
- PP U Skal, vyhlášena 03.11.1986. Unikátní a druhově neobyčejná lokalita zkamenělých svrchnokřídových rostlin světového významu. Jde o světově proslulou unikátní a druhově velmi bohatou lokalitu nacházející se v k.ú. Vysehořovice. Přírodní památku tvoří bývalé lomy, kde byl od 14. století do 30-tých let 20. století těžen kvalitní pískovec. V meziválečném období zde byla rovněž zahájena těžba velmi kvalitních jílu (lupku). V těchto usazeninách byly v letech 1889–1931 popsány pozůstatky téměř 80-ti druhů svrchnokřídových cenomanských rostlin a řada nových druhů mlžů a plžů. Území PP U skal je také středně významné z ornitologického pohledu.
- Výskyt chráněných druhů živočichů – křeček polní, ropucha zelená, koroptev polní, čmelák polní (zdroj ÚP Nehvizdy).
- Obec Nehvizdy má zpracovaný územní plán, Změna č.5.
 - Dle Zásad územního rozvoje Středočeského kraje se v řešeném území žádné prvky NR-R ÚSES neuplatňují.
 - V rámci ÚSES jsou v území navržena lokální biocentra a lokální biokoridory (viz obr.17).

Posouzení míry vlivu stavby na znaky a hodnoty přírodních hodnot:

- Navrhované rozšíření stavby nebude fyzicky zasahovat do identifikovaných přírodních hodnot.
- Ovlivněn může být areál výskytu chráněných druhů živočichů.

Obr.16 Přírodní hodnoty vyskytující se v DoKP (bez měřítka).

Obr.17 Územní plán městyse Nehvizdy, Změna č. 5.

B.2.2 Znaký a hodnoty kulturní a historické charakteristiky

Městys Nehvizdy leží v úrodné zemědělské oblasti Středního Polabí, na východ od Prahy. Krajina v jeho okolí patří do staré sídelní oblasti s rozvinutou sídelní sítí již od románské doby. Ve vizuálně otevřených segmentech krajiny leží sídla s částečně zachovanou urbanistickou strukturou a přítomností architektonicky cenných objektů a kulturních dominant. Dominuje zde zemědělská výroba, původně maloplošná struktura soukromých políček byla postupně nahrazována scelovanými pozemky vytvářejícími finální velkoplošnou strukturu.

Historie obce Nehvizdy:

O Nehvizdách se v písemných pramenech poprvé dozvídáme v polovině 14. století, roku 1352, v souvislosti se zdejší farou. Tou dobou byly Nehvizdy drobným samostatným statkem. Po husitských válkách byla obec připojena k Přerovu nad Labem a později ke Kounicím. Roku 1515 byly Nehvizdy králem Vladislavem II. povýšeny na město.

Střední Polabí bylo během třicetileté války velmi poničeno a značné škody se nevyhnuly ani Nehvizdům. Zmínka z roku 1654 hovoří, že zde tou dobou zůstávaly dvě třetiny domů pusté. Do počátku 18. století bylo dosaženo jen obnovy původního stavu.

Velké výměry polností v okolí obce ovládal kounický šlechtický velkostatek, který si na západním okraji Nehvizd vybudoval panský dvůr, prvně zmiňovaný roku 1524. Ke dvoru náležel i rybník Kunštát.

V letech 1810-23 byla postavena císařská silnice z Prahy do Poděbrad, jejíž realizace měla pro rozvoj a prosperitu Nehvizd zásadní vliv.

Největší stavební rozvoj Nehvizd lze sledovat od konce 19. století do druhé světové války, kdy počet domů vzrostl na více než dvojnásobek.

Ve 2. polovině 20. století Nehvizdy stagnovaly a více byl posilován jejich zemědělský charakter. Severně od dvora vznikla drůbežárna, později přibyl malý vepřín a jižně od východní části městečka velký kravín.

V současné době se obec skládá ze dvou částí, dříve Velkých a Malých Nehvizd, nyní Nehvizd a Nehvizdek. V jižní části katastrálního území byla koncem 80. let vybudována dálnice D11 do Poděbrad.

Urbanismus:

Původní kompozice obce (Kuča, 2000) podléhala korytu drobné, dnes již neznatelné vodoteče, která pramenila přibližně severně od kostela a odtékala k severovýchodu. Tehdejší návěs měla pravděpodobně tvar velkého nepravidelného čtyřúhelníku. V rámci vrcholně středověké přestavby osídlení došlo k novému vyměření obce na pravidelném základě. Dnes osu půdorysu tvoří hlavní silnice, podél níž je seskupeno nejvíce domů. Ulice se ve střední části rozšiřuje v protáhlé, v podstatě obdélné náměstí, na jehož severní straně stojí i původně románský Kostel sv. Václava.

Významná kulturně-historická událost:

Na území katastrálního území Nehvizd došlo v prosinci roku 1941 k významné události, k seskoku československých parašutistů Josefa Gabčíka a Jana Kubiše, kteří v květnu 1942 provedli za podpory členů domácího odboje atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Na památku této události byl v prosinci 2021 na okraji Nehvizd odhalen nový památník připomínající odvahu i hrdinství československých vojáků.

Archeologie:

Obec je bohatá na archeologické nálezy, lokalitu lze kvalifikovat jako území archeologického zájmu s výskytem doložených i předpokládaných archeologických lokalit.

V řešeném území se nachází plochy s archeologickými nálezy (dle ÚP Nehvizdy):

- Nehvizdy – intravilán obce
- Nehvizdy – západní část obce
- Nehvizdy – jižní část katastru obce
- Na Havírně

V dotčeném krajinném prostoru se nachází řada památkově chráněných nemovitých kulturních památek (zdroj Národní památkový ústav):

- **Kostel sv. Václava – Nehvizdy**

Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 45543/2-2115, stav ochrany: památkově chráněno

- Původně románský, přestavěný raně goticky na konci 13. století. Jednolodní, plochostrapý, obdélný, s pětibocí uzavřeným, žebrově sklenutým presbytářem a se západní hranolovou věží. V 16. století byl kostel upraven a rozšířen přístavbou podchozí zvonice jižně od lodi, spojenou s kostelem současnou předsíní. Současně byla západní věž zvýšena o odlehčenou nástavbu. Kostel byl barokně upraven, severní sakristie přistavěna v 19. století.

- **Panská sýpka – Nehvizdy**

Památková ochrana: kulturní památka rejst.č. ÚSKP 21685/2-4139, stav ochrany: památkově chráněno

- Zděná dvoupatrová barokní panská sýpka obdélného půdorysu s hladkou zdobnou fasádou je krytá valbovou střechou. Uplatňuje se v urbanismu obce i okolí.

- **Sklep u č. p. 266 – Nehvizdy**

Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 46649/2-4138, stav ochrany: památkově chráněno

- Rozsáhlé středověké sklepy s dochovaným mohutným kamenným vstupním portálem a prostory s valenými klenbami.

- **Brána usedlosti č.p.106 – Nehvizdy - zbořena**

Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 34388/2-4137, stav ochrany: již nechráněno

- Dobře dochovaný příklad okázalého vstupu se zděnou bránou a brankou do areálu barokní usedlosti. Plasticky zdobené kamenné ostění brány je doplněno bohatě členěnou korunní římsou a jemnou štukovou dekorací. V roce 2017 byla brána zbořena.

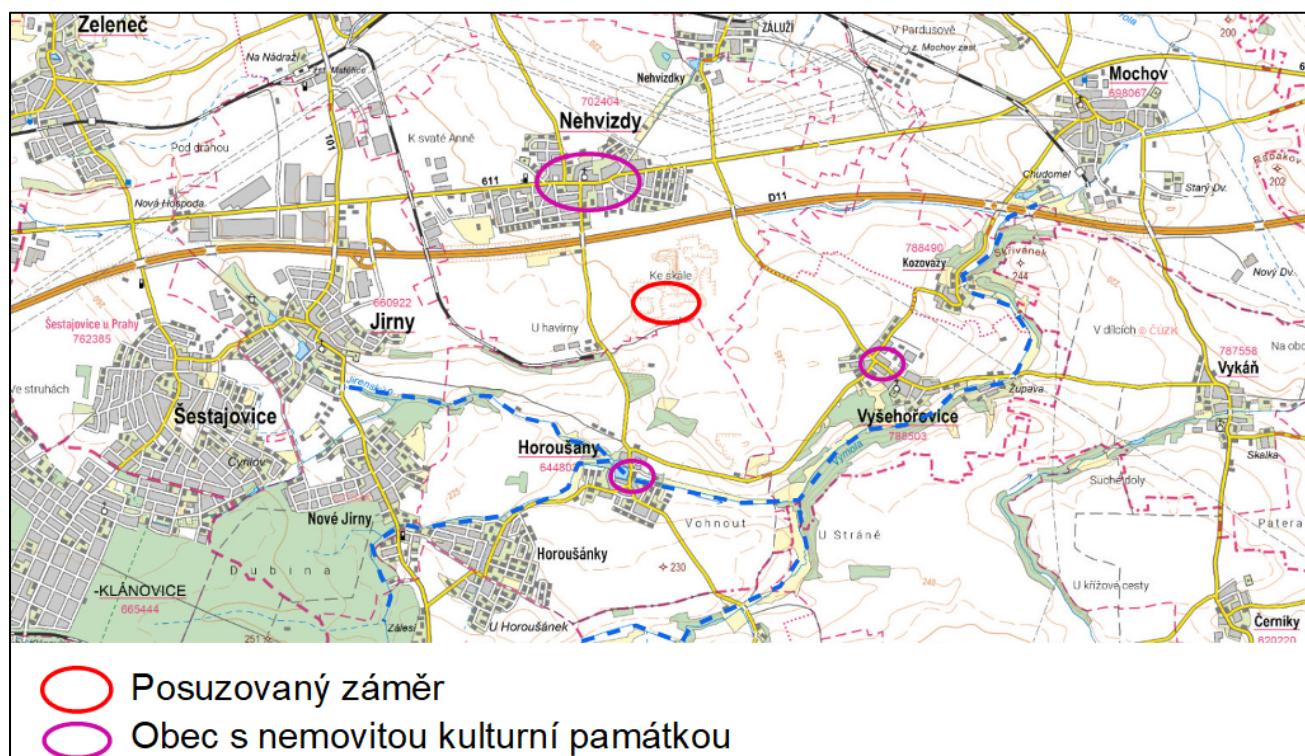
- **Kamenný kříž – Horoušany**

Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 45860/2-2068, stav ochrany: památkově chráněno

- Kamenný kříž z roku 1812 je tvořen podstavcem s datací, dříkem ukončeným jednoduchou hlavicí a ve vrcholu latinským křížem s reliéfem Ukřižovaného a svítkem s vyrytým nápisem INRI.
- **Kostel sv. Martina s farou – Vyšehořovice**
Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 42183/2-2195, stav ochrany: památkově chráněno
 - Rozlehlý sakrální areál tvoří torzo původního raně gotického kostela, barokní kostel sv. Martina z druhé poloviny 18. století, pozemek hřbitova s ohrazením, torzo renesanční zvonice z počátku 16. století a barokní fara s hospodářským zázemím.
- **Socha sv. Jana Nepomuckého – Vyšehořovice**
Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 33329/2-4156, stav ochrany: památkově chráněno
 - Pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého, datovaná rokem 1777, stojí na hranolovém podstavci s vyrytým nápisem. Světec ztvárněn v tradičním pojetí. Originál sochy uložen na obecním úřadě.
- **Tvrz, zřícenina – Vyšehořovice**
Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 19537/2-2198, stav ochrany: památkově chráněno
 - Rozsáhlý čtyřúhelník gotické obvodové hradby dochovaný do výšky dvou pater, nahoře pásová atika. Uvnitř podsklepené trojdílné jádro tvrze a další stopy zástavby. Kromě samotného jádra vše výrazně přestavěno na barokní sýpku.

Posouzení míry vlivu stavby na znaky a hodnoty kulturní a historické hodnoty:

- Navrhované rozšíření stavby nebude fyzicky kolidovat s identifikovanými areály s archeologickými nálezy.
- Navrhovaným záměrem nedojde k ovlivnění urbanistické struktury sídel.
- Navrhovaným záměrem nedojde k fyzickému zásahu do památkově chráněných nemovitých kulturních památek.
- Navrhovaným záměrem nedojde k ovlivnění kulturních a historických hodnot území.

Obr.18 Kulturní hodnoty vyskytující se v DoKP (bez měřítka).

B.2.3 Estetické hodnoty, harmonické měřítko a vztahy

Ráz krajiny, do které je situován záměr výstavby zemního tělesa, je ovlivněn především zemědělskou výrobou, pro tuto oblast charakteristikou. Přítomnost kvalitních půd Polabské nížiny s I. a II. třídou ochrany předurčuje úrodnost krajiny, území je považováno za významné centrum zemědělské produkce. Původně maloplošná struktura soukromých políček byla postupně nahrazována scelovanými pozemky vytvářejícími finální velkoplošnou strukturu.

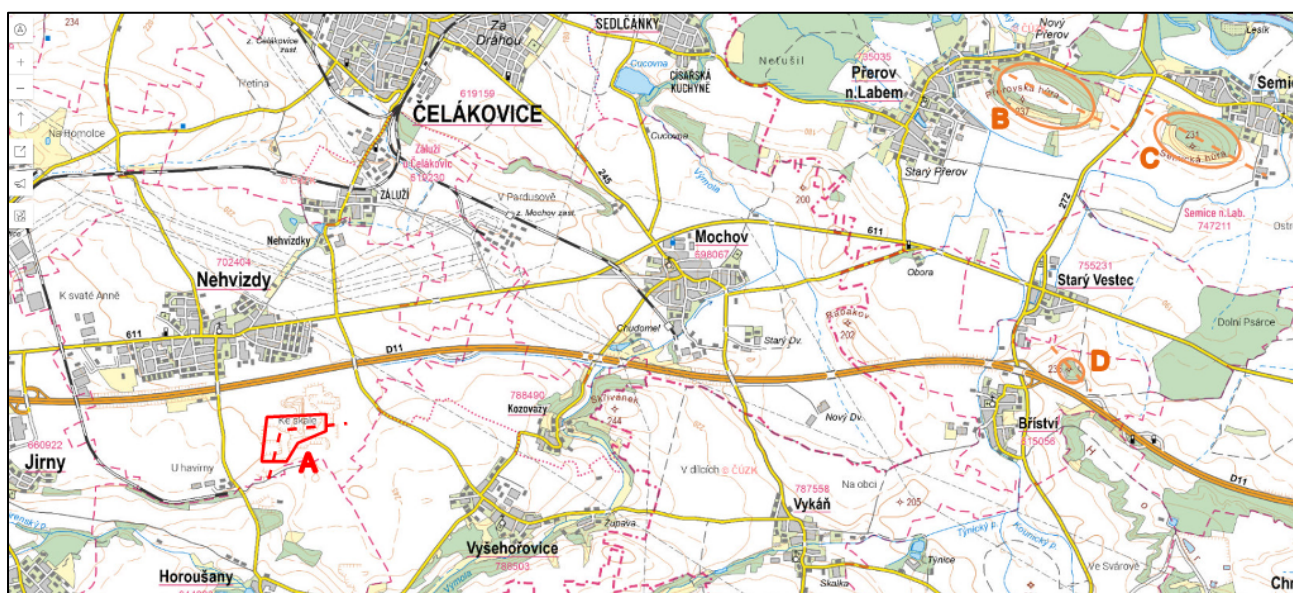
Otevřená krajina se vyznačuje velkým měřítkem, dominuje zde přehlednost a opakovatelnost, pohledy bez výraznějších pohledových akcentů definují jistou monotónnost, kterou přerušují ojedinělé akcenty či scenérie. Ve vizuálně otevřených segmentech leží sídla s částečně zachovanou urbanistickou strukturou a přítomností architektonicky cenných objektů a kulturních dominant. Krajina je strukturovaná soustavou sídel propojených liniemi dopravních staveb a protknuta dálničním koridorem. Rozvoj ekonomických aktivit se v krajinném rázu území projevuje většími i menšími objekty. V Nehvizdech se na okraji obce ze směru od Prahy nachází takovýto soubor zahrnující logistické a obchodní objekty.

Ráz krajiny širší oblasti, tzv. oblast krajinného rázu, definují rysy, které spoluvytváří jeho podobu, jedinečnost a svébytnost a dohromady vyjadřují identitu kulturní krajiny. Mezi takového prvky v krajinné oblasti, která zahrnuje i krajinu dotčeného krajinného prostoru, lze zařadit tři výrazné terénní dominanty, svědecké vrchy Semická hůra, Přerovská hůra a Vršek u Vestce. Tyto přírodní útvary vystupují z polabské roviny mezi obcemi Přerov nad Labem, Semice a Bříství, viz obr. 19 označeny jsou B, C a D. Svědecké vrchy jsou krajinnými dominantami širšího okolí, svým charakterem spoluvytvářejí svébytnou podobu a odlišitelnost krajinných segmentů a do krajinné oblasti vnáší jednoznačnou estetickou hodnotu.

Terénní útvar posuzovaný v tomto hodnocení navazuje svými proporcemi na výše popsané přírodní útvary, viz. obr. 19, s označením A. Tvar a orientace navrhovaného terénního útvaru ale vychází z architektonického návrhu respektujícího pozemkové a rekultivační limity, v těchto parametrech se tedy posuzovaný záměr od přírodních vrchů odlišuje.

Svým tvarem a proporcemi vytváří posuzovaný záměr novou dominantu, která se v krajině projevuje jak v blízkých, tak i vzdálených pohledech. Jeho vizuální projev bude nejvýraznější v blízkých pohledech v rámci dotčeného krajinného prostoru. Zde bude oproti ostatním prvkům krajinné scény převládajícím hmotným a vizuálně se projevujícím prvkem. Jeho výška bude převyšovat horizonty okolního terénu, staveb i hmot zeleně. V dotčeném krajinném prostoru posuzovaný záměr ovlivní měřítko i prostorové vztahy.

V krajinných panoramatech širšího okolí bude silueta terénního útvaru svým objemem a měřítkem méně výrazná. Viditelná bude ve směrech od jihozápadu k jihovýchodu, jeho objem bude z těchto směrů vnímán odlišně. Z jihozápadního směru bude celková hmota terénního útvaru částečně překryta blízkým stávajícím lesním pozemkem u Horoušan, směrem na východ bude vizuálně vnímán rozsah stavby větší. Přestože v krajinných panoramatech širšího okolí bude silueta terénního útvaru svým objemem a měřítkem méně výrazná, ovlivní měřítko jednotlivých segmentů krajiny. Míru jeho ovlivnění lze hodnotit jako středně významnou.

Obr.19 Terénní útvary v oblasti krajinného rázu. A – navrhovaný terénní útvar, B - Prerovská hůra, C - Semická hůra, D - Vršek u Vestce. Obrázek ilustruje siluety porovnávaných útvarů a jejich hlavní osy.

B.3 Identifikace znaků krajinného rázu a vliv navrhovaného záměru

Význam jednotlivých znaků a hodnot krajinného rázu v dotčeném krajinném prostoru je sumarizován v tabulce 4.

Tabulka 4

Identifikace znaků a hodnot krajinného rázu		Klasifikace identifikovaných znaků			Celkový vliv na KR
Znaky a hodnoty dle § 12 zákona č. 114/1992 Sb.	Identifikované znaky a hodnoty	Dle projevu POZITIVNÍ NEUTRÁLNÍ NEGATIVNÍ	Dle významu ZÁSADNÍ SPOLUURČUJÍCÍ DOPLŇUJÍCÍ	Dle cennosti JEDINEČNÝ VÝZNAČNÝ BĚŽNÝ	0 žádný X slabý XX středně silný XXX silný XXXX velmi silný
Znaky přírodní charakteristiky, včetně přírodních hodnot, VKP a ZCHÚ	VKP – les VKP – vodní tok Registrované VKP - U nových skal Registrované VKP - Pod horou u hrušky PP U skal Výskyt chráněných druhů rostlin a živočichů Prvky ÚSES	POZITIVNÍ POZITIVNÍ POZITIVNÍ POZITIVNÍ POZITIVNÍ POZITIVNÍ POZITIVNÍ	SPOLUURČUJÍCÍ SPOLUURČUJÍCÍ DOPLŇUJÍCÍ DOPLŇUJÍCÍ DOPLŇUJÍCÍ DOPLŇUJÍCÍ SPOLUURČUJÍCÍ	BĚŽNÝ BĚŽNÝ VÝZNAČNÝ VÝZNAČNÝ JEDINEČNÝ BĚŽNÝ VÝZNAČNÝ	0 0 0 0 0 X X
Znaky kulturní a historické charakteristiky včetně kulturních dominant	Kostel sv. Václava v Nehvizdech Kostel sv. Martina ve Vyšehořovicích Tvrz ve Vyšehořovicích Zvonice ve Vyšehořovicích	POZITIVNÍ POZITIVNÍ POZITIVNÍ POZITIVNÍ	SPOLUURČUJÍCÍ SPOLUURČUJÍCÍ SPOLUURČUJÍCÍ DOPLŇUJÍCÍ	VÝZNAČNÝ VÝZNAČNÝ VÝZNAČNÝ VÝZNAČNÝ	X 0 0 0
Znaky estetických hodnot, harmonického měřítká a vztahů v krajině	Výrazné terénní horizonty vymežující prostor Charakteristické průhledy do otevřené krajiny Linie dopravních staveb (D11) Přítomnost architektonických dominant – kostel sv. Václava v Nehvizdech	POZITIVNÍ POZITIVNÍ NEGATIVNÍ POZITIVNÍ	SPOLUURČUJÍCÍ SPOLUURČUJÍCÍ DOPLŇUJÍCÍ SPOLUURČUJÍCÍ	VÝZNAČNÝ VÝZNAČNÝ BĚŽNÝ VÝZNAČNÝ	XX XX 0 0

C.ZÁVĚR

Ve shora vypracovaném hodnocení vlivu rekultivace ploch po těžbě žárových jíílů a realizace terénního přírodního útvaru se vzrostlou zelení na krajinný ráz okolního prostředí jsem identifikovala hodnoty krajiny. Na základě sumarizace jednotlivých znaků a hodnot a jejich klasifikace jsem identifikovala pozitivní hodnoty krajinného rázu a vyhodnotila dopady vlivu realizace stavby na znaky a hodnoty jednotlivých charakteristik.

- Navrhovaný záměr fyzicky nezasahuje do pozitivních hodnot přírodní charakteristiky krajinného rázu.
- Navrhovaný záměr bezprostředně nezasahuje do pozitivních hodnot kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu.
- Navrhovaný záměr se v krajině uplatňuje jako terénní pohledová dominanta. Svými proporcemi i zasazením do krajiny odpovídá charakteru krajinných prvků daného prostředí. Svým projevem nesnižuje estetické hodnoty krajinného rázu.
- Navrhovaný záměr ovlivní měřítko i prostorové vztahy krajiny dotčeného krajinného prostoru. Míru tohoto ovlivnění lze hodnotit jako významnou.
- Navrhovaný záměr ovlivní měřítko i prostorové vztahy oblasti krajinného rázu. Míru jeho ovlivnění lze hodnotit jako středně významnou.
- Po finálním dokončení stavby lze očekávat její pozitivní uplatnění v krajinných scénériích, do kterých může vnést nový přírodní dynamický prvek.

Vymezením dotčeného krajinného prostoru a jeho rozbořem, identifikací pozitivních hodnot a významných rysů jednotlivých charakteristik krajinného rázu a estetických a prostorových vztahů a hodnot jsem dospěla k následujícím závěrům:

- Ráz krajiny se v dotčeném krajinném prostoru vyznačuje znaky a hodnotami přírodní charakteristiky, kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu a hodnotami estetickými. Tyto hodnoty lze klasifikovat převážně jako „běžné“ a „význačné“.
- Vliv navrhovaného záměru změny využití území na výše zmiňovaných pozemcích bude ovlivňovat identifikované hodnoty různou měrou, nejsilněji však středně silným zásahem.